

İstanbul Bienali 2019: Yedinci Kıta Hakkında

Uluslararası İstanbul Bienali'nin 16'ncısı 2019 yılının Eylül ayında başladı ve Kasım ayı ortalarına kadar devam etti. Yaklaşık iki ay süren etkinlik mekânı bu kez geç belirlense de, Mimar Sinan Üniversitesi'nin Türk Kültür ve Sanat hayatına çok önemli bir katkısı olarak nitelendirilebilecek, İstanbul Resim ve Heykel Müzesinin Salıpazarı'ndaki yeni binasında çağdaş bir sanat olayı olarak belleklerde yerini aldı. Küratörlüğünü Nicolas Bourriaud'ın yaptığı son İstanbul Bienali, sözünü ettiğimiz ana mekânın dışında Büyükkada'daki mekânlarda ve Pera Müzesinde gerçekleşti.

Toplamda 56 sanatçının katıldığı sanatçılardan sadece altı tanesi Türkiye'dendi. Pek çok söyleşi ve atölye programıyla oldukça zengin bir içeriğe sahip olan 16. Uluslararası İstanbul Bienali'ni teması, küresel ölçekte karşı karşıya olduğumuz en büyük ve hayati sorun olan çevre sorununu gündeme getiriyordu. Aynı zamanda yazar ve akademisyen olan bienalin Fransız küratörü Nicolas Bourriaud temayı tanımlarken öncelikle antropojik sorunları el alıyor ve temayı şu şekilde detaylandırıyor:

“Dünya giderek moleküllerine ayrılırken antropoloji ile sanat artık eskide kalmış sosyolojik, etnik, cinsel veya politik kitle sistemlerinin uğradığı tahribatı gözler önüne seriyor. Bütün ulus-devletler sürekli bir yeniden yapılanmaya yol açacak şekilde içlerinde alt-kültürleri, mikro-kültürleri, dışarıdan gelen akışkan tekillikleri, göçleri ve kültürel yeniden tanımlamaları barındırıyor.

Egemen ekonomiyle içinde yaşadığımız çevre arasında doğrudan bir bağ kuran Antroposen (veya, daha doğrusu Kapitalosen) çağına girerken, günümüz antropolojisi, yalnızca insan türünü merkeze alamaz. Bu merkeziz dünyada antropoloji de sanat da bakış açılarının çokluğuyla yakın temas halinde olmak ve Batı'nın “ilerleme” vizyonunun ötesine geçerek, Viveiros de Castro'nun terimiyle gerçek bir “perspektivizm” icat etmek zorunda.

Antroposen'in en görünür sonuçlarından biri, “Yedinci Kıta” adı verilen devasa atık yığının oluşumu oldu: 3,4 milyon kilometrekare genişliğinde yer kaplayan, 7 milyon ton ağırlığında yüzen plastik. Yedinci Kıta, merkezizleşmiş bir dünyanın antropolojisi ve çağımızın bir arkeolojisidir. Günümüzün sanatsal üretimini, bilindik kıtalarla devasa yapıların çok uzağında yer alan bir farklılıklar takımadası ve çoklu evren olarak sunar. Yedinci Kıta, sanatı insanın etkilerini, takip ettiği yolları, bıraktığı izleri ve insan olmayanlarla etkileşimini araştıran moleküler bir antropoloji olarak tanımlar.” (<https://bienal.iksv.org/tr/16-istanbul-bienali/kuratorun-metni>)

Nicolas Bourriaud'ın detaylandırmasına paralel olarak dünyanın her tarafından ve birçok toplumsal katmanı temsilen bienale davet edilen sanatçılar da bu küresel sorunun izleyiciye ulaştırılması konusunda özgün ve yaratıcı bir dil geliştirmeye çalıştılar. Sanatçılar tarafından yorumlanan “Yedinci Kıta” temasının görsel sonuçları İstanbul Aydın Üniversitesi Görsel Sanatlar ve Grafik Tasarım alanlarındaki genç sanatçı ve tasarımcıların ilgisini çektiğinden, seçilen çalışmalar Aydın Sanat Dergisi için alternatif okumalar ve yorumlar haline getirildi. Bu sayımızda Aydın Sanat Dergisi'ne Katkılar bölümünde bu yorumlara yer vermeyi planladık. 16. İstanbul Bienali için bellek oluşturmaya katkısı olacağı inancıyla siz değerli okuyucularımızla paylaşıyoruz.

Prof. M. Reşat Başar
İstanbul Aydın Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi

Redcliffe Bailey - Nommo

Ceren Üstünel

Redcliffe Bailey 1968 yılında Amerika Birleşik Devletleri, New Jersey eyaletinin Bridgeton şehrinde dünyaya gelmiştir. Asıl eğitimini heykel üzerine alan Bailey, kendini sadece heykeltıraş olarak değil; aynı zamanda da ressam ve aktivist olarak da tanımlamaktadır. Amerikada yaşayan ve Afrikadaki köklerinin mirasından etkilenen 51 yaşındaki sanatçı çalışmalarında soy ve ırk, göç ve yolculuk, bireysel ve kolektif tarih gibi konuları ele almaktadır. Kendisinin deyimiyle "konuşan materyaller" kullanmayı tercih eden Bailey, ailesinin eski fotoğrafları, taş plaklar, piano tuşları ve şişe kapakları gibi geçmiş hissiyatı olan malzemeleri kullanmaktadır. Bailey (2016) yaptığı sanatı şu cümle ile açıklamaktadır:

"Benim sanatım tarih ve tarihin gizemi ile ilgili. Bilim adamları, vaizler ve düzenbazlar da benim ilham perim."

Görsel 1. Redcliffe Bailey, Nommo, 2019,
Karışık Teknik ve Ses Yerleştirilmesi(çelik metal strüktür, alçı büst, bulunmuş ahşap), 680 cm x 280 cm

16. İstanbul Bienali'nde ekolojik sorunların yanı sıra sömürgecilik gibi, insanın insana uyguladığı psikolojik ya da fiziksel şiddet sorunlarını da ele alan eserler de bulunmaktadır. Bu eserlerden biri ise Bailey'nin Nommo adlı, ahşap kaideler ve metal plaka üzerine yerleştirilmiş siyahı olduğu

anlaşılan sekiz beyaz renkli insan büstünün bulunduğu tekne ve üç ses yerleştirilmesinden oluşan eserdir. Bailey bu eserinde, nesiller boyunca yaşanmış travmaları ve bu tarihçeleri anlama veya aşma yöntemlerini ele almaktadır. Bailey bu eserinde çelik metal strüktür, alçı büst, bulunmuş ahşap ve ses yerleştirmesi kullanmıştır. Kullandığı ses yerleştirmesinde üç farklı ses bulunmaktadır. Bunlardan biri Afro-fütürist Sun Ra Arkestra'nın bir şarkısı, bir diğeri sanatçının caz müzisyeni Tarus Mateen ile birlikte farklı sesleri birleştirdiği bir parça, üçüncüsü ise Senegal'de tekne inşa eden işçilerin konuşmalarından ve sahile vuran okyanus dalgalarının seslerinden oluşmaktadır. Büstlerin üzerinde bulunduğu ahşap tekne Avrupalıların köleleştirdiği Afrikalıları batıya götürmek için bindikleri gemileri temsil etmektedir. Bailey'nin "Konuşan materyaller" prensibi ile yaptığı diğer çalışması olan 2010 yılında ödül aldığı, 2009 yapımı Windward Coast adlı eserdir. Eserin yapımında piyano tuşları, alçı büst ve sim kullanmıştır. Nommo çalışmasında olduğu gibi eserde yine siyah bir insan büstü bulunmaktadır. Siyah renkli ve simli büstü kırık piyano tuşları arasında yer almaktadır. Siyah adam büstünü kullandığı bir diğer eseri ise 2019'da yapmış olduğu Double Consciousness adlı çalışmasıdır. Karşılıklı iki siyah adam büstünün bulunduğu çalışmasında Bailey alçı büste ek olarak çelik kullanmıştır.

Görsel 2. Radcliffe Bailey, Windward Coast, 2009, piyano tuşları, alçı büst, sim

Kaynak: <http://www.gibbesmuseum.org/news/radcliffe-bailey-wins-2010-factor-prize-for-southern-art/>

KAYNAKÇA

1. Radcliffe Bailey Röportajı, 2016, Virginia Museum of Fine Arts (Artist Radcliffe Bailey @ VMFA – YouTube)
2. Yedinci Kıta 16. İstanbul Bienali, 2019, sf.67, Ofset Yapımevi, İstanbul
3. Radcliffe Bailey Wins 2010 Factor Prize for Southern Art, <<http://www.gibbesmuseum.org/news/radcliffe-bailey-wins-2010-factor-prize-for-southern-art/>>

Deniz Aktaş – Yok Yerler Serisi

Sena Korkmaz

1987 Diyarbakır doğumlu Deniz Aktaş, İstanbul'da yaşıyor ve çalışıyor. Aktaş, 2010 Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü'nde tamamladığı lisans eğitiminin ardından Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Plastik Bölümü'nde yüksek lisans eğitimine devam etmektedir. İşlerinde sıklıkla göç, bellek gibi temaları ve çoğunlukla kent görüntülerini kullanmaktadır. 2016'da Paris'teki Cité Internationale des Arts misafir sanatçı programına katılan Aktaş'ın ilk kişisel sergisi Yok Yerler, artSümer, İstanbul (2018) öncesinde katıldığı ikili/karma sergiler arasında İmkânsız Uzam, Kasa Galeri, İstanbul (2017); Poser Son Temps [Zamanını Bırakmak], On-Off Site, Paris (2017); Wider den Grautönen [Gri Tonlara Karşı], Pasinger Fabrik GmbH, Münih (2016); Açık Şehir, Pilot, İstanbul (2016) ve Mitolojiler, 3. Mardin Bienali (2015) yer almaktadır.

Görsel 3. Deniz Aktaş, "Umudun Yıkıntıları 1" detay, 2019, kağıt üzerine mürekkepli kalem, 120 x 310 cm

Deniz Aktaş'ın süregiden Yok Yerler adlı serisi, kentsel çürümeyi, çevresel çöküşü, yerinden olan veya göç eden insanları ve hem kentlerin hem de doğanın travmatik dönüşümünü yansıtmaktadır. Aktaş'ın çizim ve resimleri insanlığın ve doğanın birbirini içine düşürdüğü karşılıklı tehlikelere ışık tutan yansımalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Aktaş, bienalde iki küçük ebatlı çalışmasının yanı sıra Umudun Yıkıntıları başlıklı iki yeni çizimini de sergilemektedir. Yapıtlar, Caspar David Friedrich'in kırılmış bir buz katmanı içinde sıkışıp alabora olmuş bir gemiyi gösteren Umudun Enkazı (1823-24) adlı tablosuna gönderme yapmaktadır. Mürekkeple yapılmış siyah beyaz çizimler, doğada izlerini bırakmış ve onun kayıtsızlığı tarafından yok edilmiş insanların çaresizliğini ortaya koymaktadır. Yokyerler serisi için şunları söylemektedir: "Gördüklerim yaptıklarımın, yapacaklarımın yansımasıdır. Çevremize bakalım, ne görüyoruz? Yıkıntılar arasında bir yaşam alanı. Hep geriye dönüp baktığımda gördüğüm bir insana, bir hayata ait izler. Yokyerler kimsenin olmayan herkesin gidebildiği bir kimliksizlik hali".

Görsel 4. Deniz Aktaş, "Umudun Yıkıntıları 1", 2019, kâğıt üzerine mürekkepli kalem, 120 x 310 cm

Görsel 5. Deniz Aktaş, "Bağımsız Değişken", 2018, kâğıt üzerine mürekkepli kalem, 70 x 100 cm

KAYNAKÇA

1. Bienal röportajları: Deniz Aktaş, 2019, (<https://bantmag.com/bienal-roportajlari-deniz-aktas/>).
2. Yedinci Kita 16. İstanbul Bienali, 2019, Ofset Yapımevi, İstanbul.
3. Yokyerler bir kimliksizlik hali, 2018, (<https://www.gazeteduvar.com.tr/yazarlar/2018/04/13/yokyerler-bir-kimliksizlik-hali/>).

Mariechen Danz – Mekan yerleştirmesi & Beden

Volkan Yarıcı

Mariechen Danz (d. 1980, Dublin, İrlanda) Berlin, Almanya'da yaşamakta ve çalışmaktadır. Sanatçı heykel, yerleştirme ve performanslarında dilin anlatımsal yeterlilik ve yetersizliklerini, işaretlerin okunabilirliğini ve hiyerarşisini, batılı akıl kavramının üstünlüğünü sorgulamaktadır. İnsan vücudu, hem bir metafor hem de köken ve kalıntı olarak Danz'ın çalışmalarında birincil araştırma mekanı olarak işlev görmektedir. Danz'ın bu yaklaşımı mekânsal çözümlerinin dışında mekânın kendi işlevselliğini bir tasarım unsurunun parçası haline getirmektedir. Bienal kapsamındaki bu yerleştirme tasarısı kendi içerisinde oluşturulan bütünlüğün oluşturan tuğlaların üzerindeki fosil izleri bizleri zamanın başlangıcından bu yana yaşamın izlerini hatırlatarak izleyiciye sunmaktadır. Bu mekânsal deneyimlemenin içerisinde izleyici, yapı unsuru olarak karşısına çıkan tuğlaların üzerindeki izlerin Lascaux Mağarasının çizimlerini anımsatarak insan yaşamında mekân olgusunun benimsenişine dikkat çekmektedir.

Görsel 6. Mariechen Danz, *Beden Tuğlaları*, 2019, Karışık Teknik (çelik metal strüktür, seramik, pişmiş toprak)

Tuğlaların üzerindeki fosil izleri ve günümüze ait nesnelerin izleri insanoğlunun mekân oluşturma ve oluşturulan bu alanı kişiselleştirme çabasını sunmaktadır. Sanatçının oluşturduğu atmosferin içerisinde cansız biçimde yatan insan figürü belki de sanatın perspektif olgusuyla değiştiği Rönesans eseri olan Andrea Mantetegna'nın "Ölü İsa" (1480) resmini hatırlatmaktadır. Elbette ki farklı dönem ve üsluplara sahip sanatçıların işlerinin kıyaslanması doğru olmayacaktır, lakin izleyicideki etkilerinin ve ben kurgularındaki benzerlikleri sanatın kendi içinde gelişen akademik yapısını hissettirmektedir. Figürlerin başlarının bir yöne eylemsiz olarak devrilmesi ve ayaklarında baş yönünde bir eksenle devam ederek beden artık cansız olduğunu vurgulamaktadır. Ölü İsa resmindeki el ve ayaklardaki çivi izleri, Mantetegna'nın eserinde dokulara dönüşerek yaşantının izlerinin yansıtmaktadır. Tıpkı griye yakın renkleri ile ölümü temsil etmesi; Danz'ın çalışmasında renklerin yaşam aurası gibi çeşitlilik sunmaktadır.

Danz yaptığı çalışmada yerleştirilmesinin parçası olan beden reklerinin aynı zamanda küresel ısınmanın kıtalar üzerindeki etkisini termal kamera çekimlerinden esinlenerek kurgulanmıştır. Bianelin yedinci kíta teması çerçevesinde değerlendirildiğinde bu yapay kıtanın oluşumu tamamen insan kaynaklı olması ve bunun yansımaları insan bedeni üzerinden yasıtılması

izleyiciye başarı ile aktarılmıştır. İnsan figürünün boyun kısmındaki delik doğa ile bağı kopan insanın hayata kalamayacağını temsil etmektedir. Sergide etkileyici bir şekilde diğer eserlerden bir adım öne çıkmasının nedeni form olarak mekânın içinde kurgulanmış başka bir alan sunması, pişmiş toprak tuğlalarla insan oğlunun barınma ihtiyacını karşılamak için yeni yapılar oluşturmasını sembolize etmesi ve bu tuğlaların insanlığın ilk izlerini taşıyan Lascaux mağarasındaki resimleri anımsatarak izleyiciye insanoğlunun temel güdümlerinin değişmediğinin vurgusunu yapmaktadır. Figürün kurgulanış biçiminin sanat tarihinden izler taşıyor olması, renklendirilmesinde yola çıkılan noktanın küresel ısınmanın tahribatını ortaya koymak için yapılan termal kamera çekimlerini kullanılması da esere farklı boyutlar katmaktadır. Böylelikle eser mekânsal özelliklerinin haricinde içerik olarak izleyiciyi düşünmeye ittiği konular bakımından da etkileyici bulunmaktadır.

Görsele 7. Andre Mantetgane Ölü İsa, 1480, Tuval üzerine yağlıboya
Kaynak: <http://www.khanacademy.org.tr/video.asp?ID=8561>

Görsele 8. Mariechen Danz, Beden, Alçı, polyester ve akrilik boya
Kaynak: V.Yarıcı Kişisel arşivi

Görsele 9. Mariechen Danz, Beden, Alçı, polyester ve akrilik boya

KAYNAKÇA

1. Yedinci Kıta 16. İstanbul Bienali, 2019, Ofset Yapımevi, İstanbul<<https://bienal.iksv.org/tr/sanatcilar/mariechen-danz>>
2. Andre Mantetgane 'Ölü İsa' 1480 Kaynak: <<http://www.khanacademy.org.tr/video.asp?ID=8561>>
3. Yedinci kıta bienel fotoğrafları v.yarıcı kişisel arşiv

Suzanne Husky – Yeniden Doğma

Ebru TOPÇU

Suzanne Husky 1975 yılında Fransa'nın Bazas şehrinde dünyaya gelmiştir. Amerikalı sanatçı Suzanne Husky, bahçecilik ve permakültür eğitimi ile ekofeminist ideolojisinin etrafında şekillenen heykel, film, halı dokuma ve eylem gibi farklı pratikler içeren bir üretime sahiptir. Kendisini "kadın, dünya ve toprak saplantılı, sanatçı, bahçıvan, beyaz, renkli ırktan biriyle evli, bir anne, bir yabancıyla bir diğer yabancıнын kızı, kız kardeş, dünya ruhaniyeti pratisyeni, bitkinin arkadaşı ve iyi bir ata olmayı uman bir kişi" olarak tasvir etmektedir. Favori materyalini toprak olarak tanımlamaktadır. Kendisi eğer bir sanatçı olmasaydı, bir organik çiftçi veya toprağın rejenerasyonuna adanmış bir şehrin valisi olacağını söylemektedir. Husky (2019) yaptığı bir röportajda toprak materyali ile çalışma kararını şu cümleler ile açıklamaktadır:

"2002 ve 2003 yıllarında Çin'e eğitim vermek için gittiğimde Shanghai'daki kirlilik seviyesine inanmamıştım. Bay Area'ya geri döndüğümde bahçıvanlık eğitimi aldım ve "toprak hostesi" (genel kullanımda bahçıvan) olmak üzerine eğitim almaya başladım. Şimdi hayat dolu topraklar yaratmak hayatımın en heyecan verici parçalarından biri."

Materyalin politikası Husky için çok önemlidir ve bu nedenle bienal için hazırladığı çalışmayı doğal pamuk ve doğal boyalar kullanarak yapmıştır.

Görsel 10. Suzanne Husky, 2019, Regeneration (Yeniden Doğma), Pamuk ve doğal boyalar, 300 cm x 300 cm.

Husky'nin "Regeneration" adlı çalışması, 300 x 300 santim boyutun da bir halı dokumasıdır. Bir çiçek bahçesini temsil eden geleneksel halı dokumasının üstüne farklı toprak rejenerasyonları işlemiştir; ekim yapan yerliler, bitkilerden hasat için izin alınması, komposto, tohumlama, sulama süreçleri, ağaçlar için yapılan mücadele, kutsal bitkileri dinleme... Tüm bunlar kutsal toprak, hava, ateş ve su çemberleri içinde gerçekleşmektedir.

Husky'nin Bienal için hazırladığı iki işten bir tanesi "Earth Cycle Trance" isimli Starhawk yönetmenliğindeki 32 dakikalık bir video çalışmasıdır. Husky, Yazar, filozof, aktivist, ekofeminist olan Starhawk'a "bu seansı kaydedebilir miyim?" diye sorduğunda kabul etmiş ve seans esnasında bizi büyüme, ölüm, yeniden doğum döngüsünden geçirmiştir.

Görsel 11. Suzanne Husky, 2019, Earth Cycle Trance (Yeryüzü Döngüsü Transı), 32 dakikalık video.

Kaynak: <https://bantmag.com/bienal-roportajlari-suzanne-husky/>

Sanatçı ile yapılan röportajda (2019), 'Yedinci Kıta dediğinizde aklınıza ne geliyor? sorusuna Husky şu cümleler ile cevap vermektedir:

"Gyre! Bu noktada saplantılı gözükeceğim ama Starhawk'ın yazdığı feminist eko-roman City of Refuge kitabında insanlık Gyre adını taşıyan yedinci kıtada yaşamaya başlıyor. Burası kölelerin yaşamak için kullanılabilir çöp topladığı, dünyanın en korkunç yeri. Ancak en alçak, sömürgeci, kâr odaklı kapitalistlerde sonunda kendilerini burada buluyorlar. Bu kitap ölüm kültüründen yaşam kültürüne geçmemize yardımcı olacak pek çok araç bulunduruyor. Bunu yapabiliriz! Bunu yapmak zorundayız!"

Husky, aynı zamanda tarım endüstrisi ve tarım teknolojisiyle alakalı eleştirel yapıtlar üreten Le Nouveau Ministère de l'Agriculture (Yeni Tarım Bakanlığı) adlı sanatçı ikilisinin kurucularındandır. Kişisel sergileri Bay Area Now 5 YBCA, San Francisco, the De Young Museum, Southern Exposure, Out of the Box Biennale, İsviçre ve The Headlands Center for the Arts'da yer almıştır.

KAYNAKÇA

1. İKSV, 2019, 'Suzanne Husky' 10 Ekim 2019 tarihinde, <<https://bienal.iksv.org/tr/sanaticilar/suzanne-husky>> adresinden erişildi.
2. Bienal Röportajları: 2019, 'Suzanne Husky', 24 Eylül 2020 tarihinde, < <https://bantmag.com/bienal-roportajlari-suzanne-husky/>> adresinden erişildi.
3. Yedinci Kıta 16. İstanbul Bienali, 2019, Ofset Yapımevi, İstanbul.

Tala Madani - Köşe Projeksiyonu (Koşan Kalabalık, Çizgiler Yapmak) ve Seyirci

Enes Baran

Tala Madani, çağdaş sanat alanında yapmış olduğu resimler, çizimler ve animasyon çalışmaları ile tanınan, 1981 Tahran doğumlu bir sanatçıdır. Madani çalışmalarında, derin etki bırakan imgeleri geniş kapsamlı eleştiri biçimlerini bir araya getiren; toplumsal cinsiyet, siyasi otorite konusunda düşünmeye sevk etmekte ve sanatta kimin, neyin temsil edileceğine dair sorulara cevap aramaktadır. Madani'nin eserleri Moderna Museet, Stochholm ve Malmö, Los Angeles; Museum of Modern art, Porto; Stedelijk Museum, Amsterdam; Tate Modern gibi dünyanın pek çok farklı yerindeki kurumların kalıcı koleksiyonlarında da yer almaktadır.

Görsel 12. Tala Madani, Köşe Projeksiyonu (Koşan Kalabalık), 2019, Keten tuval üzerine yağlı boya diptik, Her bir panel: 182,8 cm x 365,7

Tala Madani'nin Yedinci Kita'da yer alan üç eseri bulunmaktadır; Köşe Projeksiyonu (Koşan Kalabalık), Köşe Projeksiyonu (Çizgiler Yapmak) ve Seyirciler. Tala Madani'nin bienalde sergilenen çalışması, diptik serisi Köşe Tabloları'nın bir uzantısıdır. Tablolarda genellikle projektörler veya lambalar resmedilmekte ve bunlar yan tuval üstündeki ekran benzeri imgeyi ışıklandırıyor gibi durmaktadır. Film gösterim salonlarını ve analog projektörleri çağrıştıran bu çalışmalar, tuvali bir yansıtma ve aydınlatma alanı olarak yeniden kurmaktadır. Köşe Projeksiyonu (Koşan Kalabalık) ve Köşe Projeksiyonu (Çizgiler Yapmak), karanlık mekânlardaki kalabalıkları ve insan topluluklarını akla getirmektedir; insanların her birinin kendine ait bir ışık kaynağı var ve yanındaki soyut imgeyi aydınlatmaktadır. Sanatçının bu eserlerine Seyirci isimli animasyon çalışması da eşlik etmektedir.

Görsel 13. Tala Madani, Köşe Projeksiyonu (Çizgiler yapmak), 2019, Keten tuval üzerine yağlı boya Diptik, her bir panel: 182,8 cm x 365,7 cm; 182,8 cm x 182,8 cm

Görsel 14. Seyirciler, Animasyon: Natalya Serebrennikova Müzik: Will Ogilvie Sound, Video, 16'8"

Charles Avery

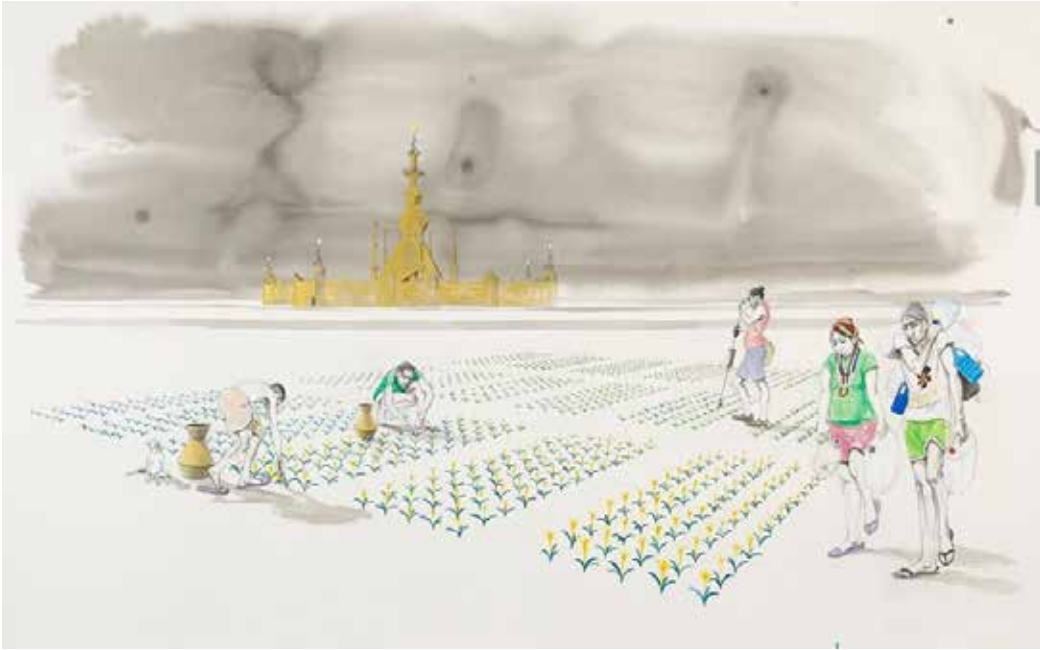
İrem Kodal

Charles Avery, 1973 yılında İskoçya'nın Oban şehrinde dünyaya gelmiştir. Çalışmalarına halen Londra'da devam etmektedir. Avery 2004 yılından itibaren çizim, heykel ve metinleriyle kendini hayali bir adanın keşfine adanmıştır. Avery, bu spekülâtif bölgenin topolojisini ve kozmolojisini kurgunun ana merkezi olan Onomatopoeia pazarından Noumenon adında bir canavarın bulunduğu Ebedi Orman'a kadar açıklamaktadır. Charles Avery, 2005'ten bu yana kişisel deneyimlerine, felsefi söylemler ve sanatsal hayal gücüne dayanarak epik, kurmaca bir ada yaratmaktadır. Avery, bu spekülâtif bölgenin kozmolojisinden, mimari ve sakinlerine kadar açıklamaktadır.

Görsel 15. Charles Avery, İsimsiz (Onomatope, Liman Kapısı, Batı Kulesi, önde Kürekçi ile), 2018, Kâğıt üzerine akrilik, mürekkep ve kurşunkalem, 217 x 135 cm (çerçevesiz)

Ada'nın sakinleri, birçok farklı karakterlerden oluşmaktadır; bu karakterler arasında adını Immanuel Kant'ın felsefesindeki Noumenon'undan alan bir yaratık görülmektedir. Bay İmkânsız adında kötülüğü simgeleyen bir karakter ve pek çok yılan balığı oluşturulmuştur. Avery tasarladığı kurguya balık pazarındaki tezgâhları andıran yerleştirmeler yaparak, Ada'nın çeşitli yönlerini ve mitolojisini en ince ayrıntısına kadar göstermektedir. Yapıtlarında, üfleme camdan, çelikten ve diğer malzemelerden yapılmış denizhiyarlarını, Medusa'ya benzeyen yaratıkları ve çırpı denizkestanelerini andıran pek çok heykelsi nesneyi bir araya getirmektedir.

Görsel 16. Charles Avery, İsimsiz (Bilincin hatırasından dönen balıkçılar), 2016, Ketene marufle edilmiş kâğıt üzerine kurşun kalem, mürekkep, akrilik ve suluboya 69 x 53,9 cm

Görsel 17. Charles Avery, Balıkçı Tezgahları

Anzo (José Iranzo Almonacid)

Hülya Alemdar

Anzo ismiyle de tanınan sanatçı José Iranzo Almonacid 1931 yılında İspanya'nın Utiel şehrinde dünyaya gelmiştir. 20.yüzyıl İspanyol sanatçıları arasında yerini almıştır. Anzo, Valencia'da Sanat ve Zanaat Okulunda, Barcelona'da ise Mimarlık okulunda eğitimini tamamlamıştır. Ressam, heykeltıraş ve tasarımcı olan Anzo'nun yapıtları çağdaş yaşamın teknolojik yapılanması içindeki yabancılığını temsil etmektedir.

Görsel 18. José Iranzo Almonacid, Tecrit 14, 1968, Tuval üzerine yağlıboya, 100 × 100 cm

Tecrit adlı serisinde, bilişim teknolojilerinin ve şirketlerinin şekillendirdiği soğuk, kayıtsız bir dünyadaki isimsizliği ve bu durumdan oluşan kopukluğun var ettiği yabancılaşmayı ortaya koymaktadır. Tecrit serisi 14. eserinde gri monokrom üzerine resmedilmiş kimliği belirsiz bir adam, kasetçalara ya da kayıt cihazlarına benzeyen blok gibi yapıların oluşturduğu çemberin ortasında durmaktadır. Eserlerde görülen yankı odaları ve tecrit tasvirleri, medya kutuplaşmasını ve sosyal medyanın damgasını vurduğu çağımızda görülen iletişim krizlerinin de habercisidir. Anzo bu eserleriyle bizi ağına düşüren teknolojik donanıma gönderme yapmaktadır. Öyle ki, daha önce yabancılaşma olarak adlandırılan, Anzo'nun çalışmasındaki küçük figürlerin yalnızlığında mevcut olan nitelikler, artık çağdaş öznenin performansı ya da kendini sömürüsü olarak tercüme edilmektedir.

Görsel 19. José Iranzo Almonacid, Tecrit 12, 1967, Tuval üzerine yağlıboya, 147 x 114 cm

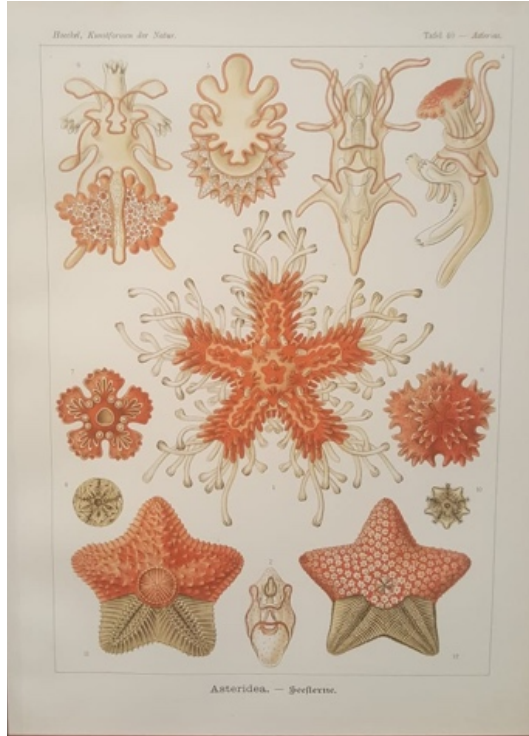

Görsel 20. José Iranzo Almonacid, Tecrit 10, 1967, Tuval üzerine yağlıboya, 100 x 100 cm

Ernst Haeckel

Umut Bayrak

19. Yüzyılda yaşamış olan fizyolog, anatomi öğretmeni, bilim insanı ve aynı zamanda da çizer olan Ernst Haeckel ekoloji kavramını yaratan kişi olarak tanınmaktadır. Binlerce türü keşfeden, tanımlayan ve adlandıran Haeckel, tüm yaşam formlarını kapsayan bir soy ağacının haritasını çıkarmış ve biyoloji alanında pek çok terimi literatüre kazandırmıştır. Tıp eğitiminin ardından resim yapmaya İtalya'ya gitmiş ve burada sanatsal çalışmalara başlamıştır. Haeckel'in yüzden fazla hayvanın, deniz yaratıklarının ve mikroorganizmaların ayrıntılı ve renkli illüstrasyonlarının yer aldığı *Kunstformen der Natur* (Doğadaki Sanat Biçimleri) adlı kitabı onun başyapıtı olarak görülmektedir. Çalışmaları, bilim kurgusal bir hayal gücü ürünü gibi görünüyorsa da, çalışmaların dayanakları bilimsel gözlemlerden oluşmaktadır. Haeckel'in yaptığı çalışmalarda pek çok soyu tükenen hayvan yer aldığından çalışmaları kayıp dünyanın bir temsilcisi olarak görülebilmektedir.

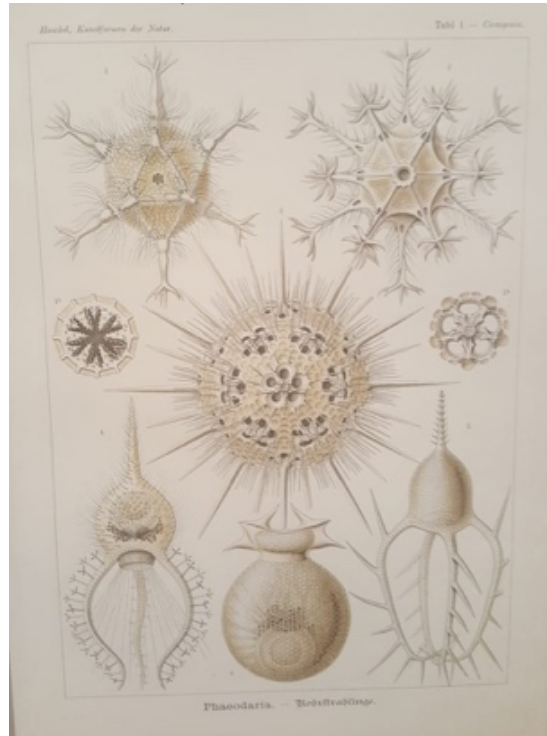

Görsel 21. Ernst Haeckel, Asteridea, Deniz Yıldızı, 1899-1904, Birinci edisyon baskı, 26 x 35 cm

Sanatçının 16. İstanbul Bienali'nde yer alan çalışmaları da birçok canlının mikroskop altındaki görüntüsünün detaylı ve renkli çizimlerinden oluşmaktadır. Bu detaylı illüstrasyonlar bilimsel kitaplarda ve ansiklopedilerde yer almıştır.

Görsel 22. Erns Haeckel, Deniz Tavşanı, 1899-1904, Birinci edisyon baskı, 26 × 35 cm

Görsel 23. Erns Haeckel, Phaeodaria, 1899-1904, Birinci edisyon baskı, 26 × 35 cm

Piotr Uklanski – Doğunun Vaadleri

Sena Yıldırır

1968, Polonya doğumlu olan Piotr Uklanski, bienal için yaptığı bu çalışmaya “Doğunun Vaadleri” serisi adını vermiştir. Doğunun Vaadleri serisi, Polonya ile İslam dünyası arasındaki tarihsel bağlardan beslenmektedir. Müslüman Tatar yerleşimcilerin 14. yüzyıldan bu yana var olduğu Polonya’da, milliyetçi duyguların ortaya çıkmasına bahane edilmiştir. Polonyalı tatarlar, 14. yüzyılda Lehistan krallığının daveti üzerine paralı asker olmak için Polonya’ya gelmiştir. Altı yüz yıl önce, büyük Litvanya Krallığı zamanında, Altın Orda Hanedanlığı içindeki taht kavgalarından kaçmaları ya da Litvanya ile yapılan savaşlarda esir düşmeleri sonucunda Polonya’ya göç etmeye başlamışlardır. Polonyalı askerlerden farklı bir dövüşme taktikleri olmasına rağmen, savaş alanlarında gösterdikleri kabiliyetleri nedeniyle de Polonya halkı tarafından çabuk kabul görmüşlerdir. Bazı tatarlar, Polonya ordusu içinde şövalyelik, komutanlık mertebesine kadar yükselmiş, kimi zaman ise kazandıkları zaferler sayesinde de toprak verilerek ödüllendirilmişlerdir. Öyle ki, 1410 yılında gerçekleşen bugün hala dillerde dolaşan Grunwald Savaşı’nda oldukça iyi bir mücadele verdikleri için, Polonya halkı tarafından çok saygı gösterilen bir millet olmuşlardır.

Görsel 24. Piotr Uklanski, 16. İstanbul Bienali’nde sergilenen eserlerinden birkaçı

Ukłański'nin serisi de erkekliği, oturan kişilerin portrelerini ve ikonografiyi irdelerken, günümüzde Batı'da yayılmakta olan İslamofobi ile günümüz Polonya'sının kendi tarihini bastırmasını da açık bir şekilde hedef tahtası haline getirmektedir. Piotr Ukłański bu sergisindeki eserlerinde doğrudan doğruya Türk giyim tarzından alınmış Polonya halk giysilerine vurgu yaparak, İslam ile Polonya arasındaki tarihsel bağları vurgulamıştır. Sanatçı birçok zaman tartışmalara konu olan eserler ortaya çıkarmıştır. Bu sergide ise bir dava, bir eylem veya bir ulus ile kendimizi zdeřtirdiđimizde doğru kabul ettiğimiz şeylerin ironik kısmını vurgulamıştır.